FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT WALTER VAN GERVEN

fremsat den 10. december 1991 *

Hr. præsident,
De herrer dommere,

1. I denne sag har sagsøgerne, British Aerospace og Rover Group, nedlagt påstand for Domstolen om, at en af Kommissionen vedtaget beslutning af 27. juni 1990 — som rettet til Det Forenede Kongeriges regering og som indeholdt i en skrivelse af 17. juli 1990 [1] — annulleres, i det omfang Det Forenede Kongerige derved pålægges at tilbagesøge et beløb på 44,4 mio. UKL hos de to sagsøgende virksomheder.

Sagens faktiske omstændigheder

2. Ved beslutning 89/58/EØF af 13. juli 1988 [2] havde Kommissionen godkendt en støtteforanstaltning, som den britiske regering påtænkte at træffe, og som bestod i et kapitalindskud på 469 mio. UKL til afskrivning af gældsposter i Rover-koncernen (herefter benævnt »Rover«), som på daværende tidspunkt led store tab. Kapitalindskuddet fandt sted i forbindelse med, at British Aerospace overtog Rover. Den britiske regering havde anmeldt, at den påtænkte at foretage et kapitalindskud på 800 mio. UKL, men Kommissionen fandt kun en del af støttebeløbet foreneligt med fællesmarkedet. Endvidere blev Kommissionens godkendelse givet på en række betingelser, som jeg dog kun skal omtale i det følgende i det omfang, de er relevante for den foreliggende sag.

For det første blev godkendelsen givet på den betingelse, at den britiske regering ikke ændrede de påtænkte vilkår for salget af Rover, således som disse var anmeldt til Kommissionen. Disse vilkår var bl.a.:

— at British Aerospace skulle betale en købesum på 150 mio. UKL

— at British Aerospace skulle afholde alle fremtidige strukturomlægningsomkostninger

— at British Aerospace ikke ville udnytte mere end 500 mio. UKL af sine nuværende skattefordele på 1 600 mio. UKL i form af underskudsmodregning, og at disse fordele fortsat skulle tilfalde Rover, og

— at British Aerospace ikke kunne videresælge Rover's hovedafdelinger i de kom-

* Originalsprog: nederlandsk.

1 — Jf. EFT 1991 C 21, s. 2, der indeholder en offentliggørelse af »Kommissionens meddelelse i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, til andre medlemsstater og interesserede parter om den britiske regerings støtte til Rover-koncernen, der fremstiller motorkøretøjer«.

2 — Kommissionens beslutning om den britiske regerings støtte til Rover-koncernen, der fremstiller motorkøretøjer (EFT 1989 L 25, s. 92).

mende fem år uden at pådrage sig en bøde på op til 650 mio. UKL.

Disse vilkår skulle gælde bortset fra den af de britiske myndigheder finansierede gældsafskrivning, der samtidig skulle begrænses til 469 mio. UKL[3].

For det andet blev godkendelsen givet på den betingelse, at den britiske regering indtil 1992 afstod fra at yde Rover yderligere støtte i form af kapitalindskud eller andre former for støtte, bortset fra en regionalstøtte på højst 78 mio. UKL til Rover's planlagte investeringer[4].

Med hensyn til den resterende del af det påtænkte (og anmeldte) kapitalindskud (dvs. 331 mio. UKL) nåede Kommissionen i beslutning 89/58 frem til, at denne del udgjorde en statsstøtte, som var uforenelig med fællesmarkedet, jf. EØF-Traktatens artikel 92, og derfor ikke måtte ydes[5].

3. Ved skrivelse af 2. september 1988 meddelte de britiske myndigheder Kommissionen, at de havde efterkommet beslutning 89/58, og de informerede Kommissionen om, hvilke foranstaltninger de havde truffet med henblik herpå. Den 21. november 1989 blev der imidlertid offentliggjort en rapport fra Comptroller and Auditor General (lederen af den britiske rigsrevision, »National Audit Office« (NAO)), og som bilag dertil fandtes et hemmeligt memorandum fra NAO, hvoraf det fremgik, at den britiske regering havde givet British Aerospace supplerende finansielle indrømmelser i forbindelse med Kommissionens beslutning om kun at godkende det anmeldte kapitalindskud (til gældsafskrivning) på 800 mio. UKL for en dels vedkommende, nemlig 469 mio. UKL. Disse supplerende indrømmelser repræsenterede ifølge rapporten og memorandummet en anslået værdi af 38 mio. UKL. Efter anmodning fra Kommissionen fik denne af de britiske myndigheder udleveret NAO's rapport, det hemmelige memorandum og senere også salgskontrakten og en række dokumenter i forbindelse dermed.

Efter en gennemgang af disse dokumenter og efter drøftelser med det britiske Industri- og Handelsministerium, »Department of Trade and Industry« (DTI), fandt Kommissionen, at DTI og British Aerospace i anledning af beslutning 89/58 rent faktisk havde aftalt, at de britiske myndigheder skulle give British Aerospace et antal supplerende finansielle indrømmelser i forbindelse med overtagelsen af Rover. Også her skal jeg nøjes med at omtale de punkter, der har betydning for den foreliggende sag:

— For det første fremgik det af de dokumenter, Kommissionen havde fået udleveret, at de britiske myndigheder havde betalt 9,5 mio. UKL til British Aerospace til dækning af en del af British Aerospace's omkostninger på 13,6 mio. UKL ved erhvervelse af minoritetsinteresser i Rover[6]. Efter Kommissionens opfattelse

3 — Jf. artikel 1 i beslutning 89/58.

4 — Sammesteds.

5 — Jf. artikel 2 i beslutning 89/58.

6 — Ud over den andel af Rover, som British Aerospace erhvervede fra de britiske myndigheder, fandtes der minoritetsinteresser (på 0,2% af Rover's kapital) hos private aktionærer. Det er ubestridt, at British Aerospace efter gældende lovgivning kunne have erhvervet disse kapitalinteresser for ca. 300 000 UKL, i hvert fald — som sagsøgerne har anført — hvis man havde indtaget »a coldly commercial attitude« (jf. stævningen, s. 12). I stedet besluttede British Aerospace at betale de resterende aktionærer en godtgørelse på 13,6 mio. UKL, hvoraf 10,7 mio. UKL blev betalt kontant og resten i form af aktier. Denne overpris — og den britiske regerings bidrag dertil — var ifølge British Aerospace og Rover berettiget ud fra samfundsmæssige retfærdighedsbetragtninger og (specielt for British Aerospace's vedkommende) ud fra et public relations-synspunkt.

var beløbet blevet fastsat til 9,5 mio UKL for ikke at overskride en tærskel på 10 mio. UKL, som ville have krævet parlamentarisk godkendelse i henhold til Industrial Development Act 1982.

— For det andet fremgik det af dokumenterne, at den britiske regering havde betalt 1,5 mio. UKL til Rover til dækning af omkostninger til juridisk og økonomisk rådgivning, som Rover skulle have pådraget sig i forbindelse med salget.

— For det tredje fremgik det af dokumenterne, at British Aerospace's betaling af købsprisen på 150 mio. UKL for Rover blev udsat fra den 12. august 1988 til den 30. marts 1990. Dette blev erkendt af de britiske myndigheder, som anslog, at udsættelsen resulterede i en nettofordel på 22 mio. UKL for British Aerospace. Dette beløb nåede man frem til ved fra bruttofordelen på 33,4 mio. UKL at trække et beløb på 11,4 mio. UKL ud fra den betragtning, at den finansielle belastning, som optagelse af et lån på 150 mio. UKL ville medføre, ville have reduceret British Aerospace's overskud med 33,4 mio. UKL, og at selskabets skattetilsvar dermed ville være blevet nedsat (ud fra en selskabsskattesats på 35%). Kommissionen har imidlertid ikke kunnet tilslutte sig denne beregningsmetode, idet den følger den faste praksis at kræve ulovlig støtte tilbagebetalt uden hensyn til de skattemæssige konsekvenser. Efter Kommissionens opfattelse udgjorde den yderligere finansielle indrømmelse således 33,4 mio. UKL.

4. Efter en nærmere gennemgang af de nævnte dokumenter og oplysninger og efter yderligere forhandlinger med den britiske regering sendte Kommissionen den 17. juli 1990 den i denne sag omhandlede skrivelse til den britiske regering. I skrivelsen, der blev offentliggjort som en meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*[7], hedder det: »Da beslutning 89/58 af 13. juli 1988 ikke er efterkommet, har Kommissionen sendt følgende skrivelse til Det Forenede Kongeriges regering«[8]. I skrivelsens afsnit I gennemgås de betingelser, der var knyttet til godkendelsesbeslutningen (89/58), der gives en redegørelse for de dokumenter og supplerende oplysninger, Kommissionen modtog fra den 21. november 1989, og der gives endelig en oversigt over de finansielle og ikke-finansielle indrømmelser til British Aerospace. I skrivelsens afsnit II hedder det, at Kommissionen med hensyn til de supplerende finansielle indrømmelser har draget de »konklusioner«, at de må anses som en støtte i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1's forstand, en støtte der oven i købet blev ydet ulovligt, fordi den — ifølge Kommissionen — *enten* ikke indgik i de salgsbetingelser, der blev anmeldt for Kommissionen i forbindelse med den procedure, der gik forud for udstedelsen af beslutning 89/58, og med andre ord var i strid med den første af de allerede omtalte betingelser, som blev opstillet i beslutningen (at salgsbetingelserne ikke måtte ændres), *eller* var i strid med den tredje betingelse ifølge beslutningen (at der ikke måtte ydes yderligere støtte til Rover)[9].

7 — Jf. nærmere i fodnote 1.

8 — Jf. indledningen til meddelelsen.

9 — Endvidere fandt Kommissionen, at der også var sket en tilsidesættelse af beslutning 89/58 bl.a. ved en nedsættelse af den bøde, der skulle betales i forbindelse med et eventuelt videresalg, og ved at de britiske myndigheder havde forsikret British Aerospace om »en positiv vurdering af British Aerospace's [fremtidige] støtteansøgninger vedrørende andre aktiviteter end aktiviteterne under Roverkoncernen.« Disse forhold falder imidlertid ikke ind under genstanden for den foreliggende sag, da sagsøgerne kun har nedlagt påstand om annullation af skrivelsen i det omfang, de britiske myndigheder derved pålægges at tilbagesøge de ovenfor nævnte, allerede tilkendte supplerende fordele.

I skrivelsens afsnit IV hedder det bl.a.:

»På grundlag af ovenstående oplysninger har Kommissionen truffet følgende beslutninger:

a) Den supplerende støtte på 44,4 mio. UKL, der blev ydet i forbindelse med salget af Rover-koncernen til British Aerospace, betragtes som en ulovlig støtte, der blev betalt i strid med beslutning 89/58/EØF, og de britiske myndigheder skal derfor kræve støtten tilbagebetalt fra modtagerne (dvs. betalingen af 9,5 mio. UKL til dækning af købsomkostninger i forbindelse med minoritetsaktieposter og fordelen på 33,4 mio. UKL, som opstår ved, at betalingen af salgsprisen blev udskudt) samt 1,5 mio. UKL fra Rover-koncernen (som den fik til dækning af eksterne rådgivningsomkostninger i forbindelse med salget).

...

De britiske myndigheder underretter inden én måned fra meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, som de har truffet for at efterkomme den.

Hvis de britiske myndigheder ikke giver svar eller ikke giver et tilfredsstillende svar, ser Kommissionen sig nødsaget til at indbringe sagen for De Europæiske Fællesskabers Domstol.«

Det Forenede Kongerige besluttede at efterkomme de krav, der blev stillet i skrivelsen. Det fremgår således af oplysninger, som blev givet af sagsøgerne i retsmødet, at den britiske regering har anlagt sag ved High Court i London med påstand om tilbagebetaling af de nævnte beløb.

Parternes anbringender og argumenter

5. British Aerospace og Rover har nedlagt påstand om annullation af skrivelsen. De gør gældende, at skrivelsen må betragtes som en beslutning i EØF-Traktatens artikel 189's forstand, og at skrivelsen er ugyldig, fordi den er behæftet med væsentlige formelle mangler. Sagsøgerne gør nærmere gældende, at Kommissionen ikke gav dem adgang til at fremsætte deres bemærkninger, før den udstedte beslutningen. De gør endvidere gældende, at betingelserne for at kræve de til British Aerospace betalte beløb tilbagebetalt ikke er opfyldt, og at Kommissionen med urette har kvalificeret betalingerne som en støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet.

6. Kommissionen har ikke bestridt, at den omtvistede skrivelse må betragtes som en »beslutning«, og at beslutningen berører sagsøgerne umiddelbart og individuelt, således at sagen kan antages til realitetsbehandling. Samtidig fremgår det imidlertid af Kommissionens svarskrift, at den ikke betragter skrivelsen som en fuldgyldig beslutning i EØF-Traktatens artikel 189's forstand. Kommissionen gør således gældende, at skrivelsen / beslutningen ikke kan betragtes som en selvstændig retsakt, da dens tilblivelse fuldstændig beror på beslutning 89/58 [10], og den i retlig forstand vil kunne karakteriseres som en simpel forlængelse af beslutning 89/58. Den medfører således in-

10 — Jf. svarskriftet, s. 4.

gen nye retsfølger, og den indebærer blot en gennemførelse af beslutning 89/58 [11].

At Kommissionen i det konkrete tilfælde havde beføjelse til at vedtage en sådan »gennemførelsesbeslutning« fremgår efter Kommissionens opfattelse af, at den kunne have valgt at indstævne Det Forenede Kongerige direkte for Domstolen i medfør af artikel 93, stk. 2, andet afsnit, som følge af den manglende efterkommelse af beslutning 89/58. I stedet valgte Kommissionen dog at give Det Forenede Kongerige en sidste chance for at efterkomme forpligtelserne ved at angive, på hvilken måde og i hvilket omfang Det Forenede Kongerige efter Kommissionens opfattelse havde undladt at efterkomme beslutning 89/58. Med henblik herpå udpegede og værdiansatte Kommissionen i skrivelsen / beslutningen de støtteforanstaltninger, den britiske regering havde truffet i strid med beslutning 89/58, og for disse foranstaltningers vedkommende pålagde Kommissionen en pligt til tilbagesøgning fra modtagerne [12].

Når skrivelsen / beslutningen må opfattes på denne måde, bestod der efter Kommissionens opfattelse ingen forpligtelse til at høre sagsøgerne, før der blev udstedt en beslutning. Retten til at blive hørt bestod allerede (og var blevet respekteret) i forbindelse med den procedure, der førte til udstedelsen af beslutning 89/58. De yderligere finansielle indrømmelser, skrivelsen / beslutningen drejer sig om, var for det første allerede påtænkt og forhandlet mellem på den ene side Det Forenede Kongerige og på den anden side British Aerospace og Rover, før Kommissionen vedtog beslutning 89/58, og de var oven i købet ikke anmeldt til Kommissionen. For det andet var de uløseligt knyttet til vilkårene for salget af Rover til British Aerospace. Derfor kunne vurderingen af indrømmelserne først ske i forbindelse med efterkommelsen og håndhævelsen af beslutning 89/58. Efter Kommissionens opfattelse er skrivelsen / beslutningen således kun en foranstaltning til gennemførelse eller håndhævelse af beslutning 89/58, og Kommissionen var dermed ikke forpligtet til på ny at høre sagsøgerne.

11 — Jf. duplikken, s. 8 og 10.

12 — Jf. duplikken, s. 6 og 8.

Kommissionens beføjelse til at udstede »gennemførelsesbeslutninger«

7. Af det foregående — og af parternes argumentation — fremgår, at hovedproblemet i den foreliggende sag består i at fastlægge, hvilke retsmidler Kommissionen råder over i tilfælde, hvor en medlemsstat ikke opfylder de betingelser, Kommissionen har knyttet til en beslutning (om godkendelse af en støtteforanstaltning), som Kommissionen tidligere har rettet til medlemsstaten. Nærmere bestemt opstår der spørgsmål om, hvorvidt Kommissionen — i tilfælde hvor betingelserne ikke overholdes, men der gives supplerende finansielle indrømmelser — har beføjelse til, uden at høre parterne, at træffe en »gennemførelsesbeslutning« på grundlag af sin tidligere beslutning, dvs. en beslutning hvori det fastslås, at betingelserne ikke er overholdt, og at de supplerende indrømmelser betragtes som givet i strid med fællesmarkedet, og hvori der gives pålæg om tilbagesøgning. For sagsøgernes vedkommende er retten til at blive hørt i denne sammenhæng dermed sagens egentlige problem.

8. Ifølge den ordning, der er indført ved Traktatens artikel 92 og 93, har Kommissionen efter min opfattelse fire forskellige muligheder for at reagere på en manglende efterkommelse af en tidligere udstedt statsstøttebeslutning (hvortil der er knyttet betingelser, eller hvorved den påtænkte støtte ikke godkendes).

For det første kan den, som den udtrykkeligt har adgang til i henhold til Traktatens artikel 93, stk. 2, andet afsnit — som en fravigelse af Traktatens artikel 169 og 170 — indbringe sagen direkte for Domstolen (dvs. uden åbningsskrivelse og uden begrundet udtalelse til medlemsstaten) på grund af den manglende efterlevelse af beslutningen.

Såfremt Kommissionen ønsker det, kan den, forud for sagsanlægget ved Domstolen, uformelt give medlemsstaten en »sidste chance« for at afhjælpe de af Kommissionen konstaterede overtrædelser af den tidligere udstedte beslutning [13]. En sådan »sidste advarsel« er kun en påmindelse og kan naturligvis ikke betragtes som en beslutning i artikel 189's forstand. Den er, sagt med andre ord, ikke bindende for den medlemsstat, den er rettet til, og hvis der blev anlagt sag ved Domstolen med påstand om annullation af en sådan »sidste advarsel«, ville sagen ikke kunne tages under realitetspåkendelse [14].

Det allersidste afsnit i skrivelsen/beslutningen (jf. ovenfor i punkt 4) og den omstændighed, at skrivelsen blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, afdeling C, synes at kunne tyde på, at skrivelsen rent faktisk må betragtes som en sådan advarsel, og at den sagt med andre ord ikke kan gøres til genstand for en judiciel efterprøvelse. Heroverfor står imidlertid, at den i skrivelsen/beslutningen anvendte sprogbrug ikke lader nogen tvivl tilbage om, at der er tale om et dokument af bindende karakter eller i det mindste et dokument, der indeholdt et påbud. I skrivelsens/beslutningens afsnit IV hedder det således, at Kommissionen har »truffet [følgende] beslutninger« (i den autentiske engelske version benyttes ordet »decided«, og det kan tilføjes, at skrivelsen introduceres ved hjælp af ordet »decision«, dvs. en af Kommissionen truffet *beslutning*, jf. EFT 1991 C 21, s. 2, i den engelske versions indledende afsnit), og at de britiske myndigheder »skal... kræve« støtten tilbagebetalt fra modtagerne (jf. det engelske udtryk »are required«). Også med hensyn til de øvrige led i Kommissionens beslutning anvendes på engelsk det påbydende udtryk »shall«. Endelig lader det andetsidste afsnit i skrivelsen/beslutningen kun ringe tvivl tilbage om dokumentets egentlige karakter, idet det hedder, at de britiske myndigheder inden én måned fra meddelelsen af »denne beslutning« underretter Kommissionen om de foranstaltninger, som de har truffet for at efterkomme den (også her bemærkes, at man i den engelske version har benyttet ordet »Decision« med stort begyndelsesbogstav).

At skrivelsen/beslutningen rent faktisk må betragtes som en beslutning (der har retsvirkninger og er bindende for den britiske regering) fremgår endelig af, at Kommissionen ikke har påstået den af British Aerospace og Rover anlagte sag afvist, men tværtimod har udtalt, at den ikke har bemærkninger til sagsøgernes argumentation om, at de berøres umiddelbart og individuelt af de forpligtelser, der er pålagt den britiske regering [15]. I det følgende vil jeg da også lægge til grund, at skrivelsen må betragtes

13 — Dette var tilfældet i den sag, der omhandles i EFT 1991 C 11, s. 7, hvori Kommissionen gav udtryk for, at Frankrig ikke havde opfyldt betingelserne i en tidligere udstedt beslutning.

14 — Jf. dom af 11.11.1981 (sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639), hvorved en sag med påstand om annullation af en meddelelse om klagepunkter i en konkurrenceprocedure blev afvist med den begrundelse, at en sådan meddelelse kun er en forberedende retsakt og ikke indebærer en forpligtelse for den pågældende virksomhed til at ændre sin adfærd.

15 — Jf. Kommissionens svarskrift, s. 1, punkt 2.

som bindende for den medlemsstat, den er rettet til, og at den med andre ord indeholder en beslutning. Kommissionen har således ikke gjort brug af den første mulighed, idet den straks har rettet en beslutning og ikke en uforbindende »sidste advarsel« til Det Forenede Kongerige.

9. Den *anden* mulighed, Kommissionen har, er, at den træffer foreløbige forholdsregler som dem, der er beskrevet i Boussac-sagen [16]. Når en medlemsstat — som i det foreliggende tilfælde — undlader at efterkomme en beslutning, hvori en statsstøtte godkendes på betingelse af, at der ikke gives yderligere finansielle indrømmelser, og når der så senere alligevel gives sådanne indrømmelser, kan Kommissionen træffe en beslutning, hvori den straks kræver udbetalingerne suspenderet og kræver alle oplysninger, der er nødvendige for at kunne bedømme udbetalingernes lovlighed, fremlagt. Denne suspension af udbetalingerne skal give Kommissionen mulighed for at bedømme, om støtten er forenelig med fællesmarkedet [17]. Såfremt medlemsstaten ikke efterkommer påbuddet om at indstille støttebetalingen og om at fremlægge dokumentation, har Kommissionen ret til at bedømme spørgsmålet, om de supplerende indrømmelser er forenelige med EØF-Traktatens artikel 92, ud fra de oplysninger, den råder over (dvs. den tredje mulighed, jf. i det følgende), eller direkte at indbringe sagen for Domstolen (dvs. den allerede omtalte første mulighed) [18].

I denne sag har Kommissionen ikke gjort brug af den her omtalte mulighed, og den kunne heller ikke gøre det, idet den først fik kendskab til støttebetalingen, da denne allerede var gennemført, og et pålæg om suspension af betalingen med andre ord ikke ville have haft nogen betydning.

10. Den *tredje* mulighed består i, at Kommissionen indleder en ny procedure i henhold til artikel 93, stk. 2, første afsnit, med hensyn til de nye støttebetalinger, den er blevet opmærksom på, og at den eventuelt fastslår, at betalingerne udgør en støtteforanstaltning, der er uforenelig med fællesmarkedet. Denne sidstnævnte vurdering kan foretages, og Kommissionen har ret til at foretage den, under hensyn til den tidligere udstedte beslutning [19]. I en for nylig afsagt dom i sag C-261/89 [20] har Domstolen således antaget, at Kommissionen kan erklære en støtteforanstaltning uforenelig med fællesmarkedet under hensyn til, at foranstaltningen er i strid med en tidligere udstedt beslutning, hvori støtten blev godkendt på betingelse af, at der ikke blev ydet supplerende støtte i et nærmere bestemt tidsrum. I dommen støttes resultatet på, for det første, at Kommissionen under en procedure i henhold til artikel 93, stk. 2, er forpligtet til at tage alle relevante oplysninger i betragtning, herunder den retlige og økonomiske situation, den allerede har taget stilling til i en tidligere beslutning, og for det andet, at undersøgelsesproceduren i henhold til artikel 93, stk. 2, giver mulighed for at bedømme enhver ny faktisk omstændighed, som kan ændre den vurdering, der er anlagt i den tidligere beslutning [21]. Det forekommer at være væsentligt i denne dom, at den »genbrug« af en vurdering, som er foretaget i en tidligere beslutning, kun kan tillades *under*

16 — Dom af 14.2.1990 (sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 307, særlig præmis 9-24).

17 — Jf. Boussac-dommen, præmis 21. Jeg skal senere behandle spørgsmålet om, hvorvidt denne vurdering kan ske på grundlag af den tidligere trufne, men tilsidesatte kommissionsbeslutning (se punkt 10 i det følgende).

18 — Jf. Boussac-dommen, præmis 22 og 23.

19 — Jeg går her ud fra, at den tidligere udstedte beslutning ikke er indbragt for Domstolen inden udløbet af fristen herfor, dvs. at beslutningen er blevet endelig.

20 — Dom af 3.10.1991, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4437.

21 — Præmis 20-23.

en ny procedure i henhold til artikel 93, stk. 2, hvilket indebærer, at alle »interesserede parter« gives en frist til »at fremsætte deres bemærkninger« [22], og at Kommissionen skal tage alle bemærkninger, der måtte være fremsat, i betragtning.

I den foreliggende sag har Kommissionen heller ikke gjort brug af denne mulighed. I den omtvistede beslutning har Kommissionen ganske vist foretaget en vurdering af de supplerende finansielle indrømmelser på grundlag af beslutning 89/58, men den har selv fremhævet (jf. ovenfor i punkt 6), at den her omtvistede beslutning ikke kom i stand på grundlag af en procedure i henhold til artikel 93, stk. 2, men derimod kun var en »forlængelse« af beslutning 89/58 eller en gennemførelsesbeslutning dertil. Under disse forhold gav den ikke de interesserede parter (dvs. British Aerospace og Rover) en frist til at fremsætte deres bemærkninger.

11. Efter min opfattelse har Kommissionen også en *fjerde* mulighed. Når Kommissionen, som det synes at forholde sig i dette tilfælde, når frem til, at den ikke har kunnet træffe sin tidligere støttebeslutning med fuldt kendskab til alle relevante faktiske omstændigheder — fordi medlemsstaten uden dens viden har udbetalt et beløb i ikke-anmeldt støtte ud over den til Kommissionen anmeldte støtte (f.eks. for at afværge følgerne af, at en del af den anmeldte støtte er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet) — kan den trække sin tidligere meddelte (delvise eller betingede) godkendelse af den anmeldte støtte tilbage ud fra princippet »frans omnia corrumpit«. Den godkendelse, der tidligere er givet, har i så fald været udslag af en vildfarelse, som er fremkaldt ved, at medlemsstaten har tilbageholdt oplysninger. Derefter kan Kommissionen på ny foretage en undersøgelse af den tidligere anmeldte støtte ud fra de nye oplysninger, der er kommet frem, og på grundlag af denne undersøgelse vil den eventuelt kunne nå frem til, at en del af den tidligere godkendte støtte (eller endog hele støttebeløbet) er uforeneligt med fællesmarkedet og skal tilbagesøges. Denne »fornyede« undersøgelse skal naturligvis finde sted inden for rammerne af en procedure i henhold til artikel 93, stk. 2, således at den pågældende medlemsstat og alle andre interesserede parter får lejlighed til at gøre deres synspunkter gældende med hensyn til konsekvenserne af den ikke-anmeldte støtte for den tidligere givne godkendelse af den anmeldte støtte. Undersøgelsen vil munde ud i en ny beslutning, hvori Kommissionen tager stilling til såvel den tidligere godkendte støtte som de ikke-anmeldte støtteudbetalinger, og hvori den eventuelt stiller krav om tilbagesøgning af alle (tidligere godkendte eller senere opdagede) støtteforanstaltninger, som findes uforenelige med fællesmarkedet på baggrund af de nye oplysninger, der er kommet frem.

I det konkrete tilfælde har Kommissionen heller ikke gjort brug af denne fjerde mulighed. Den stiller intetsteds i skrivelsen/beslutningen eller i sine processkrifter for Domstolen i udsigt, at den vil trække den tidligere givne godkendelse tilbage og iværksætte en ny procedure i henhold til artikel 93, stk. 2. Tværtimod når den i skrivelsens/beslutningens afsnit II, punkt B — i forbindelse med vurderingen af den pris, British Aerospace i sin tid betalte for Rover, og ud fra de supplerende oplysninger, der senere er kommet frem — til den konklusion, at også selv om den under forberedel-

22 — Jf. ordlyden af artikel 93, stk. 2, første afsnit. Kommissionen giver altid meddelelse om iværksættelsen af en ny procedure i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. I *Femtende Beretning om Konkurrencepolitikken* (nr. 171) har Kommissionen endvidere udtalt, at den i forbindelse med denne meddelelse vil give betydelig flere oplysninger, end det hidtil har været tilfældet, for derved at tilskynde interesserede tredjeparter til at intervenere i proceduren.

sen af beslutning 89/58 havde haft disse oplysninger, ville den ikke være nået til et andet resultat end i beslutning 89/58, nemlig at »købsprisen rent faktisk afspejler [Rover's] nettomarkedsværdi« [23].

12. Efter min opfattelse giver de her skitserede muligheder, enten hver for sig eller i sammenhæng, Kommissionen hensigtsmæssige beføjelser til at sørge for, at dens beslutninger vedrørende støtteforanstaltninger efterleves. Ikke desto mindre har Kommissionen valgt en anden fremgangsmåde med fremsendelsen af skrivelsen / beslutningen i denne sag. Som allerede nævnt har den truffet en »gennemførelsesbeslutning« på grundlag af beslutning 89/58, og den har i denne gennemførelsesbeslutning fastslået, at den britiske regering har tilsidesat beslutning 89/58 ved at give en række supplerende finansielle indrømmelser, og påbudt den britiske regering at afhjælpe tilsidesættelsen ved at tilbagesøge beløbene hos modtagerne. Jeg mener imidlertid ikke, at Kommissionen, efter den ordning, man har villet indføre ved EØF-Traktatens artikel 92 og 93, har fået tillagt kompetence til at træffe en sådan beslutning. Den kompetence til at udstede beslutninger, Kommissionen har i henhold til artikel 93, tager sigte på en vurdering af, om nationale støtteforanstaltninger er forenelige med fællesmarkedet. Den kan derimod ikke benyttes, når der kun er tale om at fastslå, at en tidligere truffet beslutning ikke er efterkommet, og Kommissionen har navnlig ikke kompetence til — når den først i en beslutning har taget stilling til, om en støtteforanstaltning er forenelig med fællesmarkedet — i en ny beslutning at fastslå, at den tidligere udstedte ikke er efterkommet (i det konkrete tilfælde fordi medlemsstaten har givet supplerende finansielle indrømmelser). I et sådant tilfælde skal den, som det også fremgår af artikel 93, stk. 2, andet afsnit, forelægge spørgsmålet, om beslutningen er efterkommet, for Domstolen [24].

Dette forhindrer imidlertid ikke Kommissionen i, såfremt den ønsker det, at træffe en *ny* beslutning med hensyn til supplerende finansielle fordele, der er givet i strid med en tidligere beslutning, og i denne nye beslutning at tage stilling til, om de supplerende indrømmelser er forenelige med fællesmarkedet. Det forhindrer heller ikke (jf. den i punkt 10 nævnte dom i sag C-261/89), at der i den nye beslutning tages stilling til de supplerende indrømmelsers forenelighed med fællesmarkedet på grundlag af den tidligere udstedte beslutning. Men når der træffes en sådan ny beslutning skal Kommissionens vurdering — også i det sidst omtalte tilfælde, jf. Domstolens præcisering heraf i den i punkt 10 nævnte dom i sag C-261/89 — imidlertid ske i henhold til den i artikel 93, stk. 2, foreskrevne procedure, dvs. efter underretning og høring af de interesserede parter. I den foreliggende sag er dette imidlertid ikke sket, og dette er uomtvistet mellem sagens parter.

Jeg er da også helt uenig med Kommissionen, når den vil afvise en anvendelse af denne procedure som et unødvendigt formkrav. Den nye undersøgelsesprocedure og frem for alt høringen af alle de interesserede parter skal nemlig give Kommissionen mu-

23 — EFT 1989 L 25, s. 95.

24 — Jf. også præmis 23 i dommen i Boussac-sagen (jf. fodnote 9), hvori Domstolen har antaget, at Kommissionen i tilfælde, hvor en medlemsstat i strid med en kommissionsbeslutning fortsætter udbetalingen af en ikke-anmeldt støtte, kan indbringe sagen mod medlemsstaten direkte for Domstolen. Hertil skal jeg for egen regning tilføje, at Kommissionen derimod *ikke* selv har kompetence til at fastslå, at beslutningen er tilsidesat.

lighed for at tage hensyn til alle relevante ændringer i de faktiske forhold, som er sket siden udstedelsen af den tidligere beslutning. Den foreliggende sag er i øvrigt et eksempel herpå, idet sagsøgerne har opregnet fire punkter, som ikke blev behandlet i beslutning 89/58, men som Kommissionen tog stilling til i den nye beslutning, uden at sagsøgerne fik lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger derom. Der var nærmere tale om (i) kvalifikationen af de senere opdagede, supplerende finansielle indrømmelser til British Aerospace og Rover som »statsstøtte« (efter sagsøgernes opfattelse var transaktionerne i overensstemmelse med normal forretningspraksis), (ii) værdiansættelsen af den fordel, British Aerospace opnåede som følge af udsættelsen med betalingen af købesummen (jf. ovenfor i punkt 3), (iii) kvalifikationen af den godtgørelse på 1,5 mio. UKL, som Rover modtog til dækning af udgifterne til juridisk og økonomisk rådgivning (også denne godtgørelse var efter sagsøgernes opfattelse i overensstemmelse med normal forretningspraksis), og (iv) beregningen af værdien af de minoritetsaktieposter i Rover, som British Aerospace senere erhvervede. Som det vil fremgå af min efterfølgende, subsidiære stillingtagen til parternes argumentation i forbindelse med disse punkter, vanskeliggøres undersøgelsen af specielt det andet punkt af, at parterne ikke blev hørt, før Kommissionen traf beslutning herom.

13. På grundlag af det anførte når jeg således frem til det resultat, at Kommissionen har handlet i strid med det i Traktatens artikel 4 opstillede princip om, at hver institution handler inden for rammerne af de beføjelser, som er tillagt den ved Traktaten, ved at lægge til grund, at Traktaten giver den en selvstændig beføjelse til at træffe beslutninger med henblik på, uden en forudgående procedure, men i en »gennemførelsesbeslutning«, at fastslå, at en medlemsstat ikke har efterkommet en tidligere udstedt støttebeslutning, og i gennemførelsesbeslutningen at pålægge medlemsstaten et kræve betalinger, der er sket i strid med den tidligere beslutning, tilbagebetalt af dem, der har modtaget dem.

Subsidiært: sagsøgernes øvrige anbringender

14. For det tilfælde, at Domstolen ikke kan tilslutte sig mit principale synspunkt, skal jeg kort behandle de øvrige anbringender, sagsøgerne har fremført. Jeg vil således her lægge til grund, at Kommissionen rent faktisk har kompetence til at træffe »gennemførelsesbeslutninger«, hvori det fastslås, at en tidligere udstedt beslutning vedrørende statsstøtte ikke er efterkommet, og hvori der drages de nødvendige konsekvenser heraf (bl.a. at ulovligt tilkendt støtte skal tilbagesøges). Jeg vil endvidere lægge til grund — således som jeg også har gjort det under behandlingen af mit principale synspunkt — at Kommissionen i sin senere udstedte beslutning kan foretage en bedømmelse af, om en senere ydet støtte er forenelig med fællesmarkedet, på grundlag af sin først udstedte beslutning.

Rent konkret skal jeg med hensyn til de tre punkter, sagsøgerne har fremført i deres anbringender (dvs. de 9,5 mio. UKL i overtagelsesomkostninger, som British Aerospace fik godtgjort, de 1,5 mio. UKL, som blev betalt til Rover til dækning af rådgivningsomkostninger, samt den fordel, British Aerospace opnåede ved, at betalingen af købesummen for Rover blev udsat i 20 måneder), undersøge, om det i den anfægtede beslutning med rette er blevet fastslået (i) at de må betragtes som støtteforanstaltninger i Traktatens artikel 92's forstand, (ii) at de er uforenelige med fællesmarkedet og kan på-

virke samhandelen mellem medlemsstaterne, og (iii) skal kræves tilbagebetalt af modtagerne.

15. Allerførst skal jeg behandle spørgsmålet, om der kan siges at foreligge en statsstøtte. Jeg mener — i modsætning til hvad sagsøgerne har gjort gældende — at Kommissionen med rette har fundet, at de i denne sag omhandlede fordele må betragtes som »støtteforanstaltninger«, jf. Traktatens artikel 92.

Med hensyn til overtagelsesomkostningerne på 9,5 mio UKL har sagsøgerne gjort gældende, at en hovedaktionær kan have interesse i at overtage de resterende kapitalandele, der indehaves af minoritetsaktionærer, og at det beløb på 13,6 mio. UKL, som British Aerospace betalte i denne forbindelse, udgjorde en rimelig pris, dels ud fra samfundsmæssige retfærdighedsbetragtninger og dels af public relationshensyn (jf. fodnote 6). Sagsøgerne har endvidere anført, at den godtgørelse, den britiske regering betalte til British Aerospace, i hvert fald ikke kan betragtes som en fordel for British Aerospace, da dette selskab straks viderebetalte beløbet til minoritetsaktionærerne.

Denne argumentation er bestemt ikke overbevisende. Sagsøgerne benægter ikke, at forpligtelsen til at indløse minoritetsaktionærerne påhvilede British Aerospace, og at også beslutningen om at betale et vederlag på 13,6 mio. UKL i stedet for 300 000 UKL blev truffet af British Aerospace, som i øvrigt derved gjorde et fordelagtigt indtryk hos investorerne i almindelighed. Når forholdet opfattes på denne måde, må det beløb på 9,5 mio. UKL, som den britiske regering udbetalte, utvivlsomt betragtes som statsstøtte, da beløbet blev betalt til dækning af en udgift, som British Aerospace ellers måtte have afholdt. Også selv om British Aerospace fuldt ud brugte beløbet til at betale de resterende aktionærer en overpris, skete dette ifølge en beslutning, der blev truffet af selskabet selv og til dettes egen fordel. Når sagsøgerne endvidere har gjort gældende, at betalingen af den nævnte overpris fandt sted ifølge en (ikke til Kommissionen anmeldt) kontraktmæssig forpligtelse, som British Aerospace skulle have påtaget sig over for den britiske regering i forbindelse med erhvervelsen af Rover, kan man hertil kun svare, for det første, at godkendelsen af den britiske regerings kapitalindskud i beslutning 89/58 blev givet på den udtrykkelige betingelse, at de anmeldte salgsbetingelser ikke blev ændret, og for det andet, at en indløsning af minoritetsaktionærerne i Rover til overpris ikke var et led i de anmeldte salgsbetingelser.

I forbindelse med det beløb på 1,5 mio. UKL, som blev betalt til Rover til dækning af rådgivningsomkostninger, har sagsøgerne gjort gældende, at der, i modsætning til hvad Kommissionen har hævdet, ikke er tale om omkostninger i forbindelse med salget af Rover til British Aerospace, men om omkostninger i forbindelse med gennemførelsen af den britiske regerings politiske målsætning om at privatisere Rover. Sagsøgerne har endvidere anført, at dækningen af disse omkostninger, når de ses i denne sammenhæng, var en fuldstændig rimelig udgift for den britiske regering, og at British Aerospace derved i hvert fald kun fik godtgørelse for allerede pådragne udgifter. Af de grunde, jeg allerede har nævnt, mener jeg ikke, at disse argumenter er relevante, idet det jo står fast, at det beløb, den britiske regering betalte, normalt skulle have været betalt af British Aerospace og/eller Rover. Dermed står det også fast, at betalingen havde karakter af en støtteforanstaltning.

Også med hensyn til udsættelsen med betalingen af købesummen i 20 måneder kan jeg

tilslutte mig Kommissionens opfattelse af, at dette udgør en støtteforanstaltning til fordel for British Aerospace. Udsættelsen er i strid med betingelsen i beslutning 89/58 om, at British Aerospace umiddelbart efter kapitalindskuddet skulle betale 150 mio. UKL til den britiske stat i vederlag for overtagelsen af statens aktiepost i Rover[25]. Sagsøgernes eneste argument i denne forbindelse er, at der var en reel forretningsmæssig begrundelse for udsættelsen, idet British Aerospace i modsat fald skulle have optaget lån til betaling af købesummen, uden at selskabet ville have været i stand til at finansiere rentebetalingen for lånet af indtjent overskud på Rover. Dette kan imidlertid ikke ændre ved, at betalingsudsættelsen blev givet *uden renteberegning*, og at den dermed må betragtes som en støtteforanstaltning til fordel for British Aerospace. En privat sælger vil nemlig kun acceptere en sådan udsættelse, når køberen forpligter sig til at svare rente af købesummen i den tid, betalingen udsættes. Støtteforanstaltningen består med andre ord i, at der ikke har skullet svares rente for udsættelsen med betalingen.

16. Det andet spørgsmål, som jeg skal undersøge, er, om Kommissionen med rette har fundet, at de tre støtteforanstaltninger for det første må betragtes som uforenelige med fællesmarkedet og for det andet kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

Som allerede nævnt lægger jeg her til grund, at Kommissionen har ret til at bedømme senere opdagede støtteforanstaltningers forenelighed med fællesmarkedet på grundlag af en tidligere udstedt beslutning. Det samme gælder da efter min opfattelse med hensyn til bedømmelsen af, om en støtteforanstaltning kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Det konkrete spørgsmål er herefter, om beslutning 89/58 var et fyldestgørende grundlag for den bedømmelse, Kommissionen foretog i den anfægtede beslutning med hensyn til, om støtteforanstaltningerne var forenelige med fællesmarkedet. Jeg mener, at svaret herpå må være bekræftende. For hver af de tre støtteforanstaltninger udtales det i skrivelsen / beslutningen, at den er i strid med den første betingelse (forbuddet mod at ændre de påtænkte salgsbetingelser, således som disse var blevet meddelt Kommissionen) og/eller med den tredje betingelse (forbuddet mod at yde yderligere støtte i form af kapitalindskud eller andre former for støtteydelse på eget initiativ til Rover) i beslutning 89/58. Sagsøgeren har i realiteten intet anført herimod, og de har heller ikke påberåbt sig forhold (jf. den i punkt 10 nævnte dom i sag C-261/89), hvoraf det skulle fremgå, at den faktiske situation har ændret sig på en sådan måde efter udstedelsen af beslutning 89/58, at den i beslutningen foretagne bedømmelse ikke længere skulle være gældende for de her omhandlede støtteforanstaltninger.

17. Det tredje og sidste spørgsmål er, om Kommissionen ved udstedelsen af den anfægtede beslutning havde beføjelse til at påbyde tilbagesøgning af den støtte, som den under henvisning til beslutning 89/58 havde fundet i strid med fællesmarkedet. Principielt må svaret på dette spørgsmål være bekræftende, når man — som det er tilfældet i denne del af mit forslag til afgørelse — forudsætter, at Kommissionen har kompetence til at træffe »gennemførelsesbeslutninger«, hvori det kan fastslås, at en tidligere udstedt beslutning ikke er efterkommet, og hvori

25 — Jf. salgsbetingelserne som gengivet i afsnit II i beslutning 89/58. I retsmødet har sagsøgerne gjort opmærksom på, at det ikke i beslutningens dispositive del nævnes udtrykkeligt, at prisen skal betales straks. Dette kan sagsøgerne ikke efter min opfattelse påberåbe sig, da betalingsvilkåret fremgår af beslutningens begrundelse, og umiddelbar betaling i øvrigt er den almindelige regel, medmindre andet fremgår af kontrakten.

der kan drages konsekvenser af den manglende efterkommelse af beslutningen (herunder også tilbagebetaling af den ulovligt udbetalte støtte).

Sagsøgernes argumentation om, at der ikke er angivet en begrundelse specielt med hensyn til kravet om, at støtten skal tilbagesøges hos British Aerospace, må da også forkastes. Det fremgår således af beslutning 89/58 — som den anfægtede beslutning er udstedt til gennemførelse af — at indrømmelserne til British Aerospace ikke måtte være givet (hvilket umiddelbart begrunder et krav om tilbagesøgning).

18. Herefter mangler jeg at tage stilling til tre argumenter, som sagsøgerne har fremført på konkrete punkter. Det første går ud på, at det beløb, der skal tilbagesøges hos British Aerospace i forbindelse med udsættelsen med betalingen af købesummen, er forkert beregnet (jf. ovenfor i punkt 3, sidste tankestreg, samt afsnit III. D i retsmøderapporten). Der er således ikke tale om det principielle spørgsmål om, hvorvidt det var muligt at kræve beløbet tilbagesøgt, men om opgørelsen af *størrelsen* af det beløb, Kommissionen kunne kræve tilbagesøgt.

Sagsøgerne har for det første gjort gældende, at Kommissionen skulle have taget hensyn til, at en stor del af British Aerospace's omsætning må henregnes til virksomhed uden for fællesmarkedet eller på markeder, der ikke har nogen sammenhæng med Rover's marked, således at denne del af virksomheden heller ikke kunne påvirke konkurrencen. Kommissionen skulle med andre ord kun have betragtet en del af den opnåede fordel som konkurrencefordrejende.

Dette argument finder jeg ikke overbevisende. Det lå nemlig klart, at den støtte, den britiske regering ydede i forbindelse med British Aerospace's overtagelse af Rover, skulle anvendes inden for rammerne af Rover's virksomhed. Den omstændighed, at en del af British Aerospace's omsætning hidrører fra markeder uden for Fællesskabet eller fra markeder, hvor Rover ikke driver virksomhed, er ikke i sig selv tilstrækkelig til, at (en del af) støtten må betragtes som forenelig med fællesmarkedet, idet British Aerospace ikke har godtgjort, at (en del af) den tilkendte støtte rent faktisk blev anvendt på de nævnte markeder.

19. Sagsøgerne har for det andet gjort gældende, at Kommissionen ved beregningen af den fordel, der opstod som følge af betalingsudsættelsen, tog udgangspunkt i en alt for høj rentesats (som den britiske regering havde fremført). Sagsøgerne har anført, at fordelen ved at opnå en udsættelse med betalingen bestod i, at British Aerospace, hvis udsættelsen ikke var blevet givet, ville have været nødt til på købstidspunktet at optage lån til betaling af købesummen. Under henvisning til en erklæring fra en forretningsbank har sagsøgerne gjort gældende, at British Aerospace i august 1988 kunne have optaget et langfristet lån til en rente på 10,97% p. a., og beregnet ud fra denne rentesats vil de sparede rentebetalinger ikke beløbe sig til 33, 4 mio. UKL, men til 26,8 mio. UKL.

Heroverfor har Kommissionen anført, at den ud fra den af den britiske regering fremførte beregning (som støttedes på den gennemsnitlige rentefod på markedet for lån over 20 måneder) antog, at den af British Aerospace foreslåede lavere rentesats, som British Aerospace angiveligt kunne have opnået ved at optage et langfristet lån i juli 1988, ikke var en passende rentesats. Betalingsudsættelsen udgjorde nemlig kun 20 måneder, og en sammenligning med langfristet finansiering var ikke relevant. Endvi-

dere er det Kommissionens faste praksis at beregne støtteelementer på generelt grundlag, dvs. ikke specifikt ud fra den individuelle virksomhed, der modtager støtten.

Rent principielt er jeg enig med sagsøgerne, når de over for denne argumentation fra Kommissionens side anfører, at udgangspunktet i EØF-Traktatens artikel 92 og 93 er, at en virksomhed, som har modtaget ulovlig statsstøtte, kun kan forpligtes til at tilbagebetale den støtte, virksomheden *reelt har modtaget.* Men jeg mener ikke, at sagsøgerne heraf kan udlede, at den fordel, British Aerospace i det konkrete tilfælde modtog, er lig med den rente, selskabet skulle have betalt for det fordelagtige langfristede lån, en virksomhed som British Aerospace kunne have opnået på kapitalmarkedet i august 1988. Dette forekommer mig ikke at være den rigtige løsning. En betalingsudsættelse må nemlig betragtes som et udlån af købesummen, som sælgeren (den britiske regering) indrømmer køberen (British Aerospace). Den fordel, British Aerospace opnåede som følge af en udsættelse uden renteberegning, er med andre ord lig med den (mora)rente, selskabet under normale forretningsforhold skulle have betalt til den britiske regering som modydelse for en udsættelse med betalingen i 20 måneder, og denne rente vil normalt mindst svare til det rentebeløb, den britiske regering kunne have opnået ved at placere købesummen i udsættelsesperioden til den gennemsnitlige rente på markedet i august 1988. Dette fører til det resultat, at den af Kommissionen valgte rentefod er den rigtige.

20. Sagsøgerne har for det tredje gjort gældende, at Kommissionen med urette har set bort fra de skattemæssige konsekvenser af betalingsudsættelsen. Kommissionens synspunkt i denne forbindelse har jeg allerede omtalt ovenfor i punkt 3, tredje tankestreg. I denne sag har sagsøgerne anfægtet synspunktet, men efter min opfattelse med urette. Det ville være urimeligt at pålægge Kommissionen en forpligtelse til — i alle tilfælde hvor den bliver opmærksom på en »støtteforanstaltning i form af sparede udgifter« (til skat, rente etc.) — at beregne de skattemæssige konsekvenser af den opnåede fordel i henhold til national ret. Hvad nærmere angår det foreliggende tilfælde kunne Kommissionen med rimelighed gå ud fra, at British Aerospace's og/eller Rover's tilbagebetaling af 33,4 mio. UKL, når den urigtigt udbetalte støtte tilbagesøges, vil indebære en adgang til et skatte*fradrag* (på lige fod med renteudgifter af samme størrelse), således at »nettoomkostningen« ved tilbagebetalingen (svarende til nettoværdien af fordelen) kun udgør 22 mio. UKL. Der var hermed ingen grund til at tage adgangen til at fradrage de sparede renteudgifter i betragtning ved beregningen af støttebeløbet.

Forslag til afgørelse

21. Sammenfattende foreslår jeg Domstolen, at den i skrivelsen af 27. juni 1990 indeholdte kommissionsbeslutning annulleres på grund af inkompetence og væsentlige formelle mangler, for så vidt som det ved beslutningen pålægges Det Forenede Kongerige at kræve et beløb på 44,4 UKL tilbagebetalt af sagsøgerne. Endvidere foreslår jeg, at Kommissionen pålægges at betale sagens omkostninger.